

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Ujabb teher.

Ezuttal csak 5%-ról van szó és az is humánus czélok szolgálatába jut. Ki sajnálna nemes czéloktól egy kevés áldozatot?

Ilyen módon lehetne ajánlani a betegápolási póttadó fölemelését. Hogy azonban a dolog nem egészen ilyen ideális szép színben tűnik föl közönségünk előtt, azt mutatja az a körülmény, hogy a rimaszombati iparos és kereskedő világ a nov. hó 10 ére összehívott népgyűlésen azt akarta kifejezni, hogy az 5% emelésnek csak a teher oldalát látja és hogy már is sok az adózókon a teher.

Az iparos és kereskedő világ maga érzi legjobban, hogy mi az ő baja? Mi azonban nemcsak ebből az egyirányú nézőpontból, hanem általános szempontokból vesszük figyelembe ezt a kérdést. Ilyen általános szempontokból tekintve a dolgot, úgy találjuk, hogy a czél ugyan, a melyért az 5% emelés történik, magában szép és nemes, hanem a kivitel módzatai nem elég gyakorlatiak, nem felelnek meg a mi közönségünk szükségleteinek és a czélzott jó helyett sok kibuvót adnak arra, a mi nem jó és a dolog a kivitelben sok részletében elhibázott s nem számol a mi egyszerű magyar társadalmi életünkkel.

A tulajdonképeni betegápolás szempontjából nem igen van szükség költségemelésre, mert nem czéloznak semmi rendkívüli közegészségügyi intézkedéseket; hanem azért kell a költségemelés, mert ebből fedezik a gyermekvédelem költségeit is.

Ha az ártatlan kisdedeokról van szó, akkor ugy-e, csak talán nem fogunk sajnálni egy kis áldozatot?

Hát ugy elméletben azt feleljük erre a kérdésre, hogy dehogy sajnálunk, már hogy sajnálnánk?

Hanem a gyakorlat, a kivitel azt mutatja, hogy bizony van sok sajnálni

való, mert ezt a nemes czélt több körültekintéssel okosabban és olcsóbban is el lehetne érni.

Nem mondjuk, hogy minden elhagyatott gyermeknek irigylendő az állapota, de ha egy kissé körültekintünk, látunk oly intézeteket, a hol mintha nem is a gyakorlati élet számára nevelnék ezeket a gyermekeket. Hogy mit szándékoznak velük később csinálni, azt nem sejtjük, de hogy a túlzott humanizmus már sokszor megboszlta magát és czélt tévesztett, azt tudjuk.

Miért kell fényesebb és jobb helyzetben nevelni azt a gyermeket, a kiből inas, cseléd válik? legtöbb esetben: mint más közönséges iparos vagy földműves család gyermekét, — azt nem értjük. De azt tudjuk, hogy az ilyen nevelés következménye nem lesz más, mint elégedetlenség későbbi rosszabb sorsával, sokszor züllés erkölcsi és társadalmi tekintetben.

Ne a fényes holdvilágba nézzünk, ha a földi rög számára elhagyatott gyermekeket akarunk nevelni, hanem maradjunk a földön jószággal és emberszeretettel. A túlzások elrontják később azt is, a mi jól indult és kérdésessé teszik a helyes kivitel.

Igen sok esetben valóságos pazarlást okoznak a közönség filléreivel s csak szemre, mutatóra való dolgokat végeznek a gyakorlati élet kívánalmi helyett.

A hatóságok sem járnak el gyakran kellő körültekintéssel az elhagyatottság kimondásánál. Nagyon hamar kimondják, hogy az állam tartozik eltartani a más gyermekét, pedig vannak neki szülői, a kik kötelesek eltartani.

Igy a vadházasságban élő párok sokszor csak azért nem esküsznek meg, hogy keresményüket megtakaríthassák, gyermekeiket elhagyatottaknak nyilvánítják és beadják a gyermekmenhelybe. Pedig a természetes apa, esetleg ennek

szülei szintén kötelezhetőek volnának a gyermek eltartására.

Most az ilyenek gyakran igen könnyen kibujnak a kötelezettségek alól, mert a hatóságok nem igen szeretnek nyomozni és sokkal kényelmesebb dolog a gyermeket elhagyatottak nyilvánítani.

Az elhagyatott gyermekek száma folyton szaporodik és a költség az ország közönségének zsebéből telik ki.

Emellett ilyen módon az erkölcsiség épen nem nemesedik, mert a házasságon kívüli születések szaporodásának könnyű utat nyitunk. A vadházasságokat növeljük, az erkölcstelen viszonyokat szaporítjuk, szóval az embert bizonyos tekintetben segítjük állatias fokra lealacsonyodni. Mindezt pedig a költségek folytonos szaporításával érzük el.

Ilyen eredmények sarjadzanak a valóságban abból az igazán magasztos czélú intézményből, a mit gyermekvédelemnek nevezünk, s a mi ellen a világért sem engednénk szót emelni, de a minek helytelen kinövésére rá kell mutatnunk.

Ha a gyakorlati élet nivójához szabják az elhagyatott gyermekek nevelését és az elhagyatottá nyilvánítást nem teszik olyan játszi könnyűvé, akkor nem igen lesz szükség a költségek pazar arányú emelésére és az egész intézmény a mint hazánk dicsőségére válik, ugy közönségünk körében is nagyobb rokonszenvet fog kivívni. ☉

Levél a szerkesztőhöz.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Becsés lapjának november 17-ik számában a széljegyzetek rovatában a következő felhívás intéztetett hozzám:

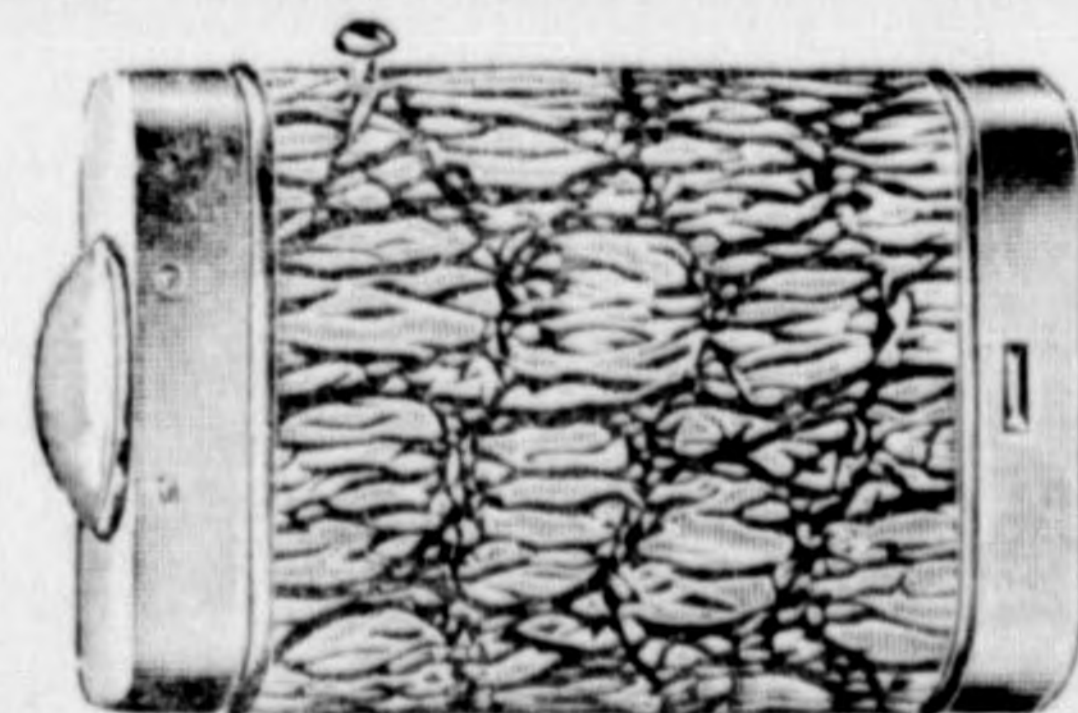
„Hanem komolyan és kíváncsian kérdezem a levél íróját, hogy milyen kritériumokhoz köti ő a hazafiasság fogalmát és meglétét? Szerepel azok között a multak és az elmúltak glorifikálása is?”

Előrebocsájtom, hogy én a vita anyagát s az általam sérelmezett történeti resumét nem a költészet s a poetica licentia szempontjából, ha-

Villamos zseblámpák, elemek és égők

nagy választékban kaphatók

VALASZKAY REZSŐ ÓRA- ÉS ÉKSZERÜZLETÉBEN RIMASZOMBATBAN,
Deák Ferencz-utca 20. szám.

nem a történeti bölcsélet és államraison szempontjából fogtam fel s innen eredt intranzigens álláspontom is. Ha ezen felfogásom az író szempontjából téves volt, úgy a dissonanciáért bocsánatot kell kérnem tőle.

A hazafiasság a nemzetű alakult társadalmi szervezethez, a hazának fenntartó erkölcsi eleme. Van benne állandó és viszonylag változó alkotóelem, az érzület és a cselekvőség. Állandó alkotóelem az érzület és kell, hogy ez minden körülmények között, jó és balsorsban állandó legyen, mivel ez lényegéhez tartozik. A cselekvőségi alkatelem formájában változó, az állam mindenkor érdekeihez hozzásimuló. Népiesen szólva: hazámat mindig szeretnem kell, azt pedig, hogy érte mit kell tennem, az állam felsőbb érdekei döntik el. Ezen érdekeknek életem és vagyonom sorsa alá van rendelve. Normális viszonyok között az állam érdekeit szolgálom, hivatásom lehető legteljesebb betöltésével, a közügyekben pedig, ha erre is hivatva vagyok, lelkes, önzetlen munkával, mindig és mindenben honfitársaim és azáltal hazám szellemi és anyagi, egyszóval humanitárius és kulturális előrehaladásának fokozását tartva szemem előtt. Igyekszem azonban nemzetem multját, történetét nem elfelejteni, hanem azt megősmerni, abból tanulságot meríteni a jelenre s a jövőre nézve. Ami nemzetem multjában lelkesítő, utánzásra ösztönző, abból én is lelkesedést, hitet meritek és buzdítást. A mi pedig szomorú, helytelen, elítélendő, romlásra vezető történet, abból okulást meritek. Szóval nemzetem történetét (Magister est vitae) úgy fényes, tündöklő lapjait, mint zord eseményeit, elődeink hibáit, vétkeit meghányomvetem elmémbe, mert az arra érdemes mult glorifikálása s az arra rászolgált események és cselekmények meg- és elítélése egyaránt szükséges és hasznos hazafiai érzületem helyes irányban továbbfejlődésére. Az objektív kritikán átszűrt történelmi tudás a hazafiasság legáldásosabb kútforrása. És bátran állítom, hogy mindent figyelembe véve, jót és rosszat s összehasonlítva nemzetünk történelmét másokéval, nincsen okunk, ha csak nem álszégyenből, a magunkén restelkedni, sőt! . . .

A fajszeretet lobogó lángja, hiszem és reményem, a jövőben is hevíteni fogja hazafiasságunkat, a nagy idők kiváltják, mint a multban is, nagy embereinket a nemzet egyeteméből, ennek azonban nemzeti önértékre is szüksége van, ha nem akar lelki szolgátságba hanyatlani. És a mint az egyén egy sötét, szégyenleni való mult súlyos lelki terhével képtelen kellő erkölcsi energiát kifejteni egy jobb jövő érdekében, úgy, ha a nemzet egyetemének öntudatát lassanként átítatná azon, szerintem ferde világlatu

TÁRCZA.

Kirk-Kilisze.

— Irta: HORVÁTH BARNA. —

Az országutat erdő szegélyezi. Sáros, zegernyés őszi idő. A pocsolyákat itt ott megfesti valami pirosra. A vér. Az embervér. A természet a maga haldokló pompájában valami csodálatos harmóniával övezi a távoli harc dissonans zaját. E hely is magán viseli az elmúlt csata jeleit. Valami előrs-csetepaté lehetett itt, a mely az országut pocsolyáit pirosra festé; itt-ott holttestek torzói, fegyverek, pár ló hullája tűnik elő az őszi délután kora szürkületjéből.

Az országut mentén, az erdő bokrai alatt fekszik a harc két áldozata. Két sebesült. Az egyik török, a másik meg bolgár. Nehéz sebök földhöz köti őket. A török fásultan tekszik, ő nem törődik a halállal, győzelem vagy vereséggel, ennek így kell lennie, ahogy van: ez a fatum. A bolgár nem. Az élesen figyel, nem hall-e a távolból valamit és minden hatalmas ágyudőrejnél izgatottan találgatja, milyen oldalról hangzott el. A távol levegője füstös a puskaportól s a sötétet gyakran cikázza át egy-egy ágyulövés, egy egy sortűz csattanó villámja . . .

A beszélgetést a bolgár kezdi meg. Törökül beszél:

„Hej Efendi! hogy érzed magad? Tudod e, hogy mi fogunk győzni? Én érzem azt, nekünk kell győznünk! Pár óra még és Kirk-Kilisze mecsetjéről eltűnik a félhold, hogy a diadalmas

meggyőződés, hogy multja, az egész ezredév története szégyenleni és elfelejteni való, minden nemzetnél szégyenleni valóbb, melyet elfelejteni kötelessége, akkor ez a nemzet elveszteni lelki egyensúlyát, önbizalmát, egy jobb jövőhöz fűződő reményét, nemzeti önértetét, büszkeségét és önmagát lekisebbitve, legyalázva szolgátságba süllyedne. Azért inkább arról zengjen a lant, hogy a mit apáid vérrel, munkával szereztek, tartsad meg és gyarapítsd, a mit pedig önhibáidból vagy ezen kívül, de a sors mostohasága folytán elvesztettek, azt akard nemzeted számára visszahódítani.

Az arra méltó mult és szereplőinek glorifikálását a köteles hála és példaadás, erkölcsnevelés szempontjából fogom fel s nem így sívár jelenben a mult emlékein való élőködés gyanánt. Amely nemzet nagy eseményeit és nagyjait megbecsüli s ezeket hozzájuk méltóan glorifikálja, az ilyen nemzet önmagát becsüli meg, tartsa azonban minden tagja kötelességének, hogy a mult dicsőségéhez maga is adjon hozzá legjobb tehetsége szerint.

A költő nemes és hasznos feladatának tartom ostromozni a mult hibáit, de, in concreto beszélve, a magyar nemzetet apodiktikus tételekkel ne akarja multjától elszakítani, mert a mi nemzetünk jelene és jövője is a multban gyökerezik s ha abból kiszakítjuk, úgy járunk vele, mint a zordon bérczen, viharvert tetőn rosz talajban is sudárba szökött fenyővel, melyet ha gyökerestől kitépve az általunk jobbnak tartott talajba áttettünk, levelehullását és biztos hervadását készítjük elő.

Ezekből láthatja tisztelt cikkíró ur is, hogy nem rosz, hanem jó hazafinak tartom azt, a ki gyengeségeinkre, fogyatkozásainkra reá mer mutatni s ha csupán ezt tette volna általam inkriminált cikkjében, úgy egy szót sem szóltam volna, hanem magamban őt megdicsértem volna. Mivel pedig az olvasottak után sem okom, sem jogom nincsen kételkedni nemzetes felfogásában, úgy az általam kifogásolt történelmi következtetést a Pegazus tulmerész iramlása terhére s egyúttal javára könyvelem el.

Kelt Nagyrőcén, 1912. évi nov. hó 20-ikán.

Teljes tisztelettel:

Dr. Kubinyi János.

Kérelem.

Rimaszombat és Vidéke Jótékony Nőegyesülete karácsonyfa ünnepét ez évben december hó 22-én (vasárnap) délután 5 órakor tartja a főgimnázium tornacsarnokában. Jézus szüle-

kereszt lépjen a helyébe! Látod azt a villanást ott a távolban. Az a mi sortűzünk! Efendi! mi győzni fogunk.”

„Helyes, beszéljessünk! Mindaketten a halál lovagjai vagyunk már, köztünk nincs ellentét, beszéljessünk tehát. Én a hetedik menyországra jutok majd, hol ezer hűri vár rám a kéjek kéljével, te meg a kinok-kinjára mégy, mert az igazság ellen merészeltél küzdeni, de addig, a míg itt vagyunk, nincs köztünk különbség!”

A két ember elgondolkozott. A szürkeség sűrűbb lett, mintha a halál boritaná rá végzetes szárnyát a környékre és a cocytusi hangulat betetőzéseül megeredt ólmos, súlyos cseppekben az őszi eső s az egész természetre rányomta az elmúlás rideg, elegikus, őszi bélyegét.

„Honnét tudsz törökül, aga?” (gazda.)

„Kereskedő vagyok, Efendi, sokat jártam Sztambulban! Hát te mi vagy?”

„Én író voltam. A nagy Allah igazi szolgája. A ki a betű hatalmával irányítja az emberek szívét. Az író kezében tartja a lélek minden indulatát. Ő épügy képes a lelkesedés isteni tüzeit a szívekbe csepegtetni, mint a mennybeli gyönyörök kéljét testökbe varázsolni. Az íróban, fiam, Allah lelke van, ő mennyet és poklot érez és tud éreztetni. Az író a leghatalmasabb ember a világon.”

A szürke felhők chaosából egy nyílason percze lekandikált a nap és fáradt sugaraival bearanyozta az országut tulsó oldalán az erdő fáiak vizgyöngyös leveleit. A fák között hirtelen egy eltévedt őzike iramló alakja tűnt fel s az erdő sejtelmes mélyéből egy mélabus hang tört elő, valami beteges melancholia, mint egy

tése napján azokat a szegény árva gyermekeket, munkára képtelen elaggottakat és beteget ruházta fel, kiket sorsuknak mostohasága a társadalom jótékonyására utal.

Azzal a kéréssel fordulunk a nagyérdemű közönséghez, adakozzanak e szerencsétlenek számára! — Pénzt, ruhaneműt, élelmiszert hálás köszönettel fogadunk s hírlapilag nyugtázunk.

Szives adományait kérjük decz. hó 18-ig dr. Marikowszky Istvánné igazgatóhoz küldeni.

Rimaszombat, 1912. november hó.

Samarjay Jánosné, elnök.

Molnár Józsefné, alelnök.

Dr. Marikowszky Istvánné, igazgató.

Nemesszivü emberbarátok!

Allami és társadalmi általános érdek, hogy hazánk lakosságának minden, még a legmostohább viszonyok között élő néprétege is részesülhessen a mindennapi iskoláztatás áldásaiban.

Ezen humánus indokból társultak „az emberbaráti jótékonyosság kegyes gyakorlására” városunknak mindazon illetékes tényezői, amelyek mintegy hivatva vannak segínyt nyújtani ott, ahol a szükség a legégetőbb módon jelentkezik.

Rimaszombat város és annak „jótékony nőegylete”, az áll. el. isk. gondnoksága és tanítótestülete, figyelembe véve a vallás és közoktatásügyi Miniszter urnak 13449—1903. számú íly irányu leiratát, egyesült erővel „Napközi Otthon”-t szándékozik a folyó tanévben és a szigorú téli idő tartamára mindazon szegénysorsú gyermekek részére létesíteni, a kik Rimaszombat város messze pusztáiról kénytelenek a törvény rendelkezése szerint és jól felgott saját érdekükben is mindennap rendszeren iskolába járni.

A jótékonycélu nemes, szép intézmény gyámolítására nagylelkűen felajánlott pénzbeli avagy eleségnemű adományokat méltóztassanak a nőegylet igazgatónöje, dr. Marikowszky Istvánné urnő öngyagságához, az áll. elemi leányiskola helyiségében bármely hétköznap d. e. 10 órától 11-ig beszoigáltatni, ki az átvétel után hálás köszönettel nyugtázni fogja. — Legelső sorban is azon igen tisztelt birtokos urak részéről kérjük a becses támogatást, akiknek pusztáiról, tanyáiról bejáró gyermekek részesítenek a tervezett jótéteményben.

Ezen kívül számítunk a helybeli pénintézetek ismert áldozatkészségére, valamint a szegé-

vágyó troubadour ének felhangzott, kesergett, jajgatott, sirt, megtört, elhalkult és végkép elenyészett, egy legendás, misztikus titkot rejtve kesergő énekébe. Egy percze olyan lett a környék, mint egy poetikus, mythologiai táj, mint a szépség, a báj és művészet parnassusi ligetje.

„Akkor lát Efendi, te okos ember vagy. És mondd csak, még sem hiszed, hogy nekünk kell győznünk. Előtted nem tűnik fel revetségesnek, hihetetlennek, lehetetlennek az a gondolat, hogy minket megverjenek?”

„Te igazi ember vagy fiam, látom. Téged nem a bünös haszonvágy, hanem a lelkesedés vezet. De ez nem elég, fiam. A győzelemhez pénz, fegyver, fegyelem kell. A lelkesedés nem elég, anyagiak is szükségesek!”

Az előbbi poetikus hangulat eltűnt, ijedve eliramlott. És minden olyan irtózatossá valós lett. Az ólmos, nehéz eső az utból utálatos sár-tengert csinált és a két ember csontjait átjárta a hideg nedv, vizes ruháik kényelmetlenül tapadtak didergő tagjaikra. Az országuton egy megázott vízesszőrű kutya futott végig vonitva.

„Nem efendi, neked nincs igazad. Nem lehet igazad. Én tudom, látom, érzem, hogy a lelkesedés mindenre képes. Egy lelkes ember az eget meg tudja vinni hevében. Te tudod efendi, hogy a történelem legendás nagy eseményeit mind a lelkesedés heve szülte. Az ifju, erőteljű duzzadó népek tagjait ez a tűz járja át, mikor hazát szereznek maguknak, a leigázott nemzetek szívét ez heviti, amikor jármokat gigászi erővel lerázzák. A mi ereinkben is ilyen tűz perzseli, izzítja a vért. Az eddig ismeretlen bolgár nép

nyek sorsa iránt melegen érdeklődő nagyjérdemi közönség hathatós támogatására is.

„Adjatok, adjatok amit Isten adott!”

Rimaszombat, 1912. november hó.

Samarjay Jánosné a jót. nőegylet elnöke.
Dr. Kovács László gondn. elnök, polgárm.
Dr. Wallentinyi Dezső a j. nőegyl. titkára.
Törköly József áll. el. fiu isk. igazgató.
Matolcsy Pál áll. el. leány-isk. igazgató.

Széljegyzetek.

Nagy esendben, kevesek által észrevéve egy olyan nap suhant el felettünk ezen a héten, a melyik hivatta van néhány esztendő múlva szerény kereteiből kinőni és méreteiben, impozánságában, őszinteségében Szent István napja mellé állni.

Erzsébet napja volt kedden. És a miniszteri rendelet szerint az iskolában szavaltak, beszéltek, énekeltek Erzsébet királynéről a gyermekek. De az utcza köznap volt, az emberek az üzletet, a kenyeret hajszolták, szürkék, idegesek és fáradtak voltak és a lelküktől, a napi gondokon, a pénzszerzés apró keserűségein gyöttrődő lelküktől mérhetetlen távolságban volt annak a szomorú fehér asszonynak a képe, az emléke, a ki mindenkinél jobban megérdemelte, hogy ezt a napot, az ő napját valóban neki is adjuk.

Valamikor, egy szomorú, ködös szeptemberi nappól nemzeti gyásznapot csináltak azok a fekete keretes újságlapok, amik egy fejedelmi asszonyszív kihültét siratták. Valamikor, egy halódó, könyes szeptemberi napon mint egy ember sirt fel ez a nemzet és zokogva, vádolva ostromolta az eget, hogy miért kellett meghalni éppen ennek, ennek az egyetlen egynek, a kit még anyáknak nevezhettünk. Valamikor azt mondtuk, hogy már most árván maradtunk. És igazunk volt.

Ma még esendesen, csupán magunknak ünnepeelve haladunk el Erzsébet napja mellett. Még sokkal inkább érzi mindenki az önnön lelke fájdalmát, mintsem hogy ki merje vinni a forumra. De annak a lehajtott fejű, bánatos királyi asszonynak az alakja minden esztendőben szebben, fénylőbben, teljesebben emelkedik ki az emlékezetből és mindig örökkévalóbban a mulandó időből és nem lehet messze az idő, mikor egy ország népének mint egy embernek akarata tör ki, hogy ezt a napot egy zajtalan, bensőséges nemzeti ünneppé avassa.

Ruhája leomló redőit, az összekulesolódó két kezét, a fáradt borongós homlokot, egész szel-

lemszerű alakját lassan aranszinű köd veszi körül, a mithosz szent köde. Előttünk, körülöttünk, bennünk formálódik ki, válik egy mithikus nagy költeménnyé ez a talán nem is egészen földi élet és az apró történetké, szétmorzsolódó epizódok, kis mondások, némán beszélő könyvek történetéből és azokból a — nekünk csak sejtethető — jelenetekből, melyek a királyi négy szemközt folytak le, kialakul egy teljes legendakör, egy minden ízében magyar új mitológia, melynek a hőse egy sorscsapásoktól lesújtott asszony, kerete pedig egy új bizalomra ébredt, vele együtt síró, bánkódó nemzet.

Van egy régi Erzsébetünk is, árpádházi szent Erzsébet. Idáig ő volt az a szent, a ki kimondottan magyar volt, a származása jogán. Holott ő már négy éves korában Hermann thüringiai örgróf Lajos fiának jegyese lett és egész élete a wartburgi udvarban, idegen népek idegen szokásai között zajlott le, a hol bizonyára elveszett, vagy teljesen elhalványult benne az a tudat, hogy ő magyar. Ami a mi számunkra megtartotta, az egyedül a neve volt, mert az Árpádház híre és becsülete felért bármelyik nagy germán uralkodó családdal. De Wagner Richárdnak, a ki a Tamhäuserben megjeleníti szent Erzsébetet, eszébe sem jutott, hogy egyetlen halvány vonással is reámutasson Erzsébet magyar eredetére és ez a bizonyosága, hogy a külföld nem nagyon tartja ezt számon, csupán mi magyarok. Amiért árpádházi Erzsébet szentté lett, az legfőképpen buzgó vallásossága volt és az a néhány csoda, amit neki tulajdonítanak. Az alakja szép és kiválóan alkalmas arra, hogy mint példát odaállítsák az irgalmasságot és alimizsnálkodást minél kevésbé gyakorló mai nemzedék elé, de a fény, a mely alakját körülveszi, hideg fény, mert a csodák csak a pillanatnyi extázisban hevitenek, de az idő minden melegüket elveszi. Fénylenek, csillognak, de nem melegítenek.

Egymás mellé állítva már most a két Erzsébetet, lássuk be, hogy számtalanszor jobban a szivünkhöz nőhetett „a mi királynénk.” A bajor hercegi család bámult szépségű lányát a magunkévá, magyarrá tudtuk tenni. Megértett és megszeretett minket, amint megszeret mindenki, aki nem sajnálja a közeledést, hogy megérthessen. Eljárt közénk és a lába nyomán szeretettől áthevitett, régen hallott kis mesék fakadtak egy királyasszony szeretetéről a magyarok népe iránt. Még élt, még itt járt közöttünk és már akkor vallásos tisztelettel, szerető rajongással csüggtünk rajta, Szilágyi Dezső pedig hatalmas milleniumi beszédében „a magyarság jóltevő géniusának” nevezte.

mészet pontosan teljesítette egy magasabb bölcsesség kiszabta köteleességét. Minden úgy működött, amint azt amaz kijelölte. A természetben nincsen törvényszegés, ott minden fejet hajt a Mester előtt és hódol örök bölcsességének . . .

A bolgár fogát csikorgatva felelt:

„Hazudsz, Efendi, hazudsz! Nem erő az, a mi bennetek van, gögös, vakmerő, istentelen elbizakodottság. A végső elgyöngülés, megtespedés posványos fertőjében ez nem fog benneteket megmenteni. Elvesztek, mint a bélpoklos, elrothadtok. Még örülhettek, hogy ily fölemelő harcban pusztultok el. Velünk szemben. Egy életerős nép titáni csapásai alatt enyésztek el, amelynek tagjaiban, szívében isteni erő lobog és fölemeli az istenekhez.”

A szél erőteljesebben harsonázott, a hegyek bérczei gigászián, merészen meredeztek az égnek s az erdő mélyén a farkasok és egyéb vadak megkezdték a varjak károgozásától kísért éji zenéjüket. És fölesendült, megharsant, tombolt a vadak erőteljes, hatalmas, pathetikus szinfóniája . . .

„Szemtelen siheder, bölcsességgel daczolsz?”

Mikor pedig egy szomorú, ködös szeptemberi nappól nemzeti gyásznapot csináltak azok a fekete keretes újságlapok, amik egy fejedelmi asszonyszív kihültét siratták, ezen a halódó, könyes napon milliónyi ember szívében indult meg annak a halott királynénak a szeretet nevében való szentté avatása.

És már ennek a néhány évnek a távolából is ragyogón kél ki az új magyarországi szent Erzsébet tündöklő fehér alakja, akinek feje köré a Luccheni hegyesre köszörült reszelője rajzolta az első, az eltörülhetetlen glóriát, — a vértanúságot.

Meghívó.

A gömör-kishontvármegyei ált. tanítóegyesület „Választmány” — és „Tanítók Házának igazgatósága” — f. évi decz. hó 5-én d. u. 1 órakor Bánrévén, az áll. elemi iskolában gyűlést tart, melyre a választmány és internátusi igazgatóság m. t. tagjait van szerencsém tisztelettel meghívni és arra kérni, hogy ezen kiválóan fontos gyűlésen lehetőleg teljes számban jelenjünk meg.

I. Az internátus igazgatósági ülés tárgyai:

1. Elnöki megnyitó s a mult ülés jegyzőkönyve.
2. Elnöki előterjesztések.
3. Pénztáros jelentése.
4. „Az internátusok építése, berendezése és felső életének tanulmányozásáról egybeállított jelentés”, — előadó: Törköly József.
5. Folyó ügyek, indítványok.

II. A választmányi ülés tárgysorozata:

1. Elnöki előterjesztések.
2. Az internátus igazgatóságának határozata az épület tervének elkészíttetése iránt.
3. Pénztáros jelentése.
4. Az Orsz. Szövetség által leküldött 4 tétel megvitatása:
 - a) A tanítószag fizetésrendezése.
 - b) A tanítók jogvédő bizottságának szervezete.
 - c) A tanítói melléktoglalkozások tarifája.
 - d) A szolgálati pragmatika. Előadó: Steffányák Róbert.
5. Folyó ügyek. Indítványok.

Rimaszombat, 1912. nov. hó 23-án.

Törköly József, egyes. elnök.

ki fog bontakozni a homályból és ismert lesz Európa szeme előtt.”

„Igen, fiam, az erő mindenre képes. A hol az erő, ott van a hatalom. Csakhogy ebben az esetben nincs igazad. A ti testetekben is van erő, bizonyos, de a bolgár nép ereje még zsenge. De az iszlám ezer háboruban kipróbált őserije messze fölülmul benneteket. A nagy, a megtörhetetlen történelmi erő, a mely régi csatáink diadalait szülte, most is lobog bennünk. Ezért nem lehet Kirk-Kilisze a tietek fiam. Mink nem hévvel harcolunk, de azzal a klasszikus harczi művészettel, amelyre százados háborúk tanították meg a törökséget. Mint a harczi, a népek mestere lép a küzdőtérre a török sereg, hogy művészi, öntudatos nyugalommal mérje halálos csapását az ellene kapálódzó heves, de éretlen népre. Hogy birhatná meg a harcot a tanuló művész — mesterével?”

Heves szél rázta meg az erdő fájának zörgő gallyait. Az eső elállt; a nap kezdett lehanyatlani a felhőktől immár megtisztult ég peremén. A hegy mögül még egyszer megcsillant életadó fénye azután eltűnt. Sötét volt. Az egész ter-

fiatal, gyereknépeteket pozdorjává törí történelmi nemzetem isteni haragja. Rablók és utonállók paraszbandája nem győzi le az Iszlámot!”

„Hah! ember gunyolódni mersz! Elkorhadt, megposhadt, gögös arslán; látod-e, ez az ifju népek világrendítő ereje!”

A bolgár irtózatossal erőlködéssel térdére emelkedett, kést rántott, odavánszorgott dühtől hőrögve a törökhöz és a két sebesült elkeseredett, bizarr esatát vívott. A török végre törével végighasítá a bolgár czombját. Irtózatossal ordítás tört elő a szláv katona száján, tulfeszített erővel csapott le késével a mohammedán gyomrába, ott megforgatta azt, azután ledőlt melléje. A török halálhörgése még nem hangzott el, a mikor távolból hatalmas, dörgő, egetverő kiáltás hangzott fel. A bolgár arca földöntúli öröme derült, a török fásult vonásait körül lengte a kérlelhetetlen halál szelleme és a távolból egyre erőteljesebben, egetverőbben harogott a megifjodó népek erejének dicsőítő, nagy hozsánnája, a bolgár sereg gyönyörteljes győzelmi kiáltása.

Megérkeztek az új őszi és téli kosztüm-kelmék óriási nagy választékban. Fehérnemű kelengye, vászon és asztalneműek.

Kivánatra mintagyűjteményt készséggel küldünk, esetleg meghívásra utazónk által bemutatjuk.

ROSENBERG GYULA és TESTVÉRE ruhakelme és kelengye nagy árúháza MISKOLCZ.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Személyi hir. Lukács Géza vármegyének alispánja folyó hó 22-én Budapestre utazott s jelen volt 23-án lapunk szerkesztőjének esküvőjén.

Esküvő. Komáromy István, vármegyei másodfőjegyző, lapunk felelős szerkesztője, a Fehér-Kereszt Egyesület buzgó titkára, vármegyei tűzrendészeti felügyelő, f. hó 23-án délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ órakor (tegnap szombaton) tartotta esküvőjét Budapesten, a Kálvin-téri ref. templomban a műveltlelkű Piroth Rollával, özv. Piroth Károlyné pestmegyei földbirtokosnő kedves leányával. — Násznagyok voltak a menyasszony részéről: Piroth István földbirtokos, a vőlegény részéről: Lukács Géza alispán. — Az esküvő után az országos kaszinóban dejeuner volt. — A vármegye széles köreiből őszinte és meleg üdvözetek s jókívánságok szállnak a fiatalok felé, kiket mi is igaz szívvel üdvözlünk a családi boldogság útján, s frigyükre Isten bőséges áldását kérjük!

Üdvözet az asztaltársaktól. Felelős szerkesztőnknek tegnapi esküvője alkalmából számtalan távirattal üdvözölték Budapesten; a Kossuth-asztaltársaság a következő verses táviratot küldte hozzá:

Élted párjával kit Isten küldött neked,
Hosszú, zavartalan legyen boldogságod.
Teljesedjenek be minden kívánságok,
Mint leginkább óhajt szívetek lelketek.
Ne küzdjétek gondnal, mindig vidámaknak
Lássunk benneteket új otthonotokban,
Hol majd egy új élet fátyla fellobban
Intő buzdításul mi páratlanoknak.
De azért, hogy tőlünk legény Komy válik:
Miénk is lesz néha, hisszük mind egy szálig!

Kossuth-asztaltársaság.

A püspök a királynál. Sipeki Balás Lajos rozsnyói megyéspüspököt f. hó 13-án a király magánkihallgatáson fogadta.

A miniszter köszönete. A vallás- és közoktatási miniszter Gömör-Kishontvármegye közönségének köszönetet mondott a Borsod-, Gömör- és Heves-megyék jegyzői egyesületének egri tápintézete javára tett 2000 koronás alapítványáért.

Neogrády Antal képkiallítása. Ma délelőtt 11 órakor lesz az illusztris művész képkiallításának megnyitása a vármegyház nagytermében. A képeket maga a művész rendezte el, a ki már egy nappal előbb eljött Rimaszombatba. Közönségünk sokkal jobban ismeri és méltányolja Neogrády Antal ország-szerte elismert művészetét, minthogy külön föl kellene hívunk figyelmét a kiállítás látogatására. Bizonyára ott lesz már ma a megnyitás napján minden művészetbarát és érdeklődő. A kiállítás különben 8 napon át tart és 50 fillér belépődíjért megtekinthető. — A kiállítás célja különben az, hogy a kiállított művekből a közönség szükségletét beszerezhesse.

Egyházmegyei hírek. A rozsnyói megyés püspök dr. Sándor János rozsnyói szeminariumi theologiai tanárt állásában véglegesítette. Galla Ágoston segédlelkésként Dereskről hasonló minőségben Osgyánba helyezte át. Borbás György helpai plébános ideiglenes helyettesítésével Kojnok Pál göcsi káplánt bizta meg a püspök.

Távirati köszönetek. Kubinyi Géza országgyűlési képviselő multkori beszámolója alkalmából küldött üdvözlő táviratokra alábbi válaszok érkeztek:

„Podhradszky Endre Nagyrőcze. Kubinyi Géza képviselő beszámolója alkalmából hozzám intézett üdvözlő táviratért hálás köszönetet mondok, Lukács László.”

„Geszt, 1912. november 14. Nagyságos Pártelnök Ur! Fogadja és tolmácsolja kérem a jolsvai választókerületi munkapárt tisztelt tagjai előtt szíves megemlékezésükért hálás köszönetemet. Igaz tisztelettel vagyok őszinte híve Tisza István.”

Pénzügyi kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Lánczy Kálmán pénzügyi tanácsost, miskolczi pénzügyigazgató-helyettesest hasonló minőségben a rimaszombati m. kir. pénzügyigazgatósághoz helyezte át.

Áthelyezés. A helybeli m. kir. áll. mén-teleposztály másodtisztje: Odelszky Győző, ki csak nemrég lett ide beosztva, mint sajnálattal értesülünk — áthelyeztetett a szathmárnémetii osztályhoz.

Állatorvosi áthelyezések. A földmívelésügyi miniszter Ligeti Béla m. kir. állat-orvost Rozsnyóról Törökszentmiklósról, helyébe Blum Márton m. kir. állatorvost Felsőbányáról, Hegyes Mátyás m. kir. állatorvosgyakornokot Feledről Ratkóra, helyébe Dienes Béla m. kir. állatorvost Sajószentpéterről áthelyezte, végül Szukhra Pál m. kir. állatorvosgyakornokot Ratkóról Törökbecsére osztotta be.

Esküvő. Ternyey Miklós pénzügyminiszteri számellenőr folyó hó 19-én tartotta esküvőjét Sepsey Arankával a torontásvásárhelyi ref. templomban.

Eljegyzés. Mezey Arankát, ki a helybeli postahivatalnál, különösen a telefon kezelésnél sokáig közmegelegedésre működött, eljegyezte Rimabányán Jankovits János.

Strasser Jenő gyapjufonó gyáros Paksról eljegyezte Dickmann Etelkát, Dickmann Ármin helybeli kereskedő kedves leányát.

Rustyák Ferencz helybeli borbély az elmúlt csütörtökön tartá eljegyzését Nagy Annával, Nagy József és neje Stolez Lidia polgártársunk leányával.

Halálozás. Mint lapunk zártakor igaz részvétellel értesülünk — dr. Kármán Zoltán budapesti köz- és váltóügyvéd, főgimnáziumunk egykori kiváló növendéke és lapunknak hosszú időn át lelkes, buzgó munkatársa, egyideig felőlős szerkesztője, folyó hó 22-én Budapesten 47 éves korában elhunyt. Halálát özvegyén és három gyermekén kívül testvérei: dr. Kármán Aladár közkórházi osztályvezető orvos, Löwy L. Mórné sz. Kármán Ilona és Lévai Izsóné sz. Kármán Ida s kiterjedt rokonság gyászolja.

Tanári kongresszus. A polgári iskolák tanárai e héten 18-án tartották Budapesten kongresszusukat, melynek legfontosabb tárgyát a nyudijűgy és a fizetésrendezés ügye képezte. A kongresszuson városunkból: Kárpáti Sándor és felesége Kárpáti Károly Jusztin igazgató, továbbá Fábry Zoltánné, Jakovetz Ilonka és Alexy Emma vettek részt.

Az Otthon Társaskör által december 7-én rendezendő nagyszabású hangverseny előkészületei serényen folynak. A hangverseny műsora már rövidesen elkészül s úgy halljuk, hogy széles körökben nagy érdeklődés mutatkozik a sok élvezetet ígérő estély iránt.

Temetkezési egyesület gyűlése. A „Polgári Olvasókör” védnöksége alatt fennálló temetkezési egyesület választmánya mult vasárnap — f. hó 17-én — id. Rábel Miklós elnöklésével ülést tartott, melyen az egyesületbe 19 új tagot vettek fel s határozatilag kimondták, hogy azok, kik *tíz halott után fizetendő járulékkal hátralékban vannak* s fizetési kötelezettségüknek eleget nem tesznek, a jegyző által egyszerűen *törtelődök a tagok sorából.*

Panaszhangok. Sok panasz hallatszik mostanában városunkban, de azoknak jó nagy része rendőri hatóságunkat illeti. Az utczákat olyan módon turják fel, hogy egyes helyeken a közlekedést teljesen megakasztja a felhalmozott föld, törmelék és a feneketlen sár és hiányzik a hivatalos gondviselés, a mely ezeken a lehetetlen állapotokon segítsen s a fölfordulásba rendet akarjon teremteni. Sőt, mint értesülünk, még ha panaszra mennek, a panaszosok járnak rosszul a rendőrkapitányi hivatalban, a miért panaszaiikkal molesztálják a hatóságot. (?) De hát az a kérdés tolu az ember ajakára: miért van akkor a rendőri hatóság, ha nem azért, hogy a lakosság érdekeit védelmezze az utczákon, és kihez tartoznak az utcai rendtelenséget illető panaszok, ha a rendőrkapitányság avval akarja elhárítani magától az ilyenek elintézését, hogy a panaszosokra ráripaskodik és rögtön megharagszik? Ki hát a rend főre minálunk? *)

Figgyelő.

*) Egy jó öreg bácsi! — Szedő.

Halálozások. Gyászlap jelenti, hogy Bistey Tibor m. kir. honvédhadnagy folyó hó 15-én 22 éves korában hosszú betegség után elhunyt. Folyó hó 17-én a budapesti honvédelmi kórház halottas házából temették, s lelki üdvéért az engesztelő szent mise áldozatot Pohorellán mutatták be. Anyján kívül kiterjedt rokonság gyászolja.

Özv. Széplaky Andorné szül. Erdélyi Mária folyó hó 21-én városunkban 72 éves korában hosszas betegség után elhunyt.

Károlyi Károly losonczyi cs. és kir. százados, kit városunkban a sorozások révén sokan ismernek, mély gyász érte, amennyiben Gyula nevű 8 éves fia elhunyt.

Zadubán Gyula államvasuti főellenőr, a losonczyi forgalmi főnökség főtisztviselője folyó hó 17-én 42 éves korában meghalt.

Könyvtárkezelői jutalom-díj. A muzeumok és könyvtárak országos tanácsa az idén is ötezer korona könyvtárkezelői jutalmat oszt ki s azt decemberben a szokásos elismerő irat kíséretében küldi szét. 150, 100, 75 és 50 koronás jutalmak vannak, 75 korona jutalmat kapott Soltész Gyula Jolsván. A kultuszminiszter értesítette a tanácsot, hogy 1913-ra 6000 koronát engedélyez a könyvtárkezelők jutalmazására.

Előadó estély a kath. olvasókörben. A mult vasárnap szép számú, intelligens közönség töltötte meg a kath. olvasókör nagytermét, hogy ott a vetített képekkel illusztrált felolvasásban, szavalatban, zenében gyönyörködjenek s a jótékony célra is áldozzanak. — A vetített képek bemutatása villamvezeteki zavarok miatt késedelmet szenvedett, — e technikai akadálytól eltekintve, az előadás jól sikerült. — Különös tetszést aratott Millosné urnő művészi czímabalmjátéka, a kit a közönség tetszésnyilvánításával halmozott el.

Előadások Kelet Ázsiáról. Lapunk mult számában írtuk, hogy Zombory Gyula kelet-ázsiai utazó ifjusági előadásokat rendez városunkban. Ezek az előadások a hét elején voltak a főgimnázium és a polgári leányiskola helyiségeiben. Zombory az orosz-japán háboru idején mint harcztéri tudósító bejárta Japánt, Koreát, Mandzuriát s átutazott Khinán is. Előadása vonzó, érdekes, sokszor szubjektív elemekkel teli, de kivált a japán népeletet behatóan ecsetelte. Érdekes előadásait sokan hallgatták a felnőttek közül is.

Táncestély. A vármegyei ifjuság folyó hó 30-án a „Vármegyei Kaszinó” összes helyiségeiben táncestélyt rendez, melyre tekintve, hogy külön meghívók kibocsátva nem lettek, ez uton hívja meg a nagyérdemű közönséget a rendezőség. — Az estély kezdete 9 órakor. Belépti díj személyenként 2 koronára, családjegy (3 személyre) 5 korona.

Baleset a gépnél. Murányhosszuréten Jankovics György gazdánál kézzel hajtható cséplőgépnél foglalatostkodott Puppenak István 26 éves cseléd. F. hó 21-ikén a kerék véletlenül oda kapta a szerencsétlen ember bal kezét és azt összeroncsolta úgy, hogy az ember nyomorékká lett. Beszállították 22-ikén a súlyosan sérültet a közkórházba.

Öngyilkos postás kisasszony. Putnokon folyó hó 13-án Bajusz Karolin postás kisasszony — kin már napok óta a buskomorosság jelei mutatkoztak — forgópisztolylyal megöltte magát. Az öngyilkos leányt még aznap szállították a miskolczi közkórházba, hol eszméletlenül töltötte az éjszakát s reggelre — anélkül, hogy tettének okát elárulta volna — meghalt.

Adomány. Komlóssy Istvánné sz. Bodon Erzsébet, Bodon József és Bodon Mária, boldogult édes anyjok: Bodon Gyuláné emlékére — koszorúmegváltás czímén — 20 koronát adományoztak a Nyomorék Gyermek Otthona javára, a mit hálás köszönettel nyugtáz az Elnökség.

Köszönetnyilvánítás. Midazoknak, kik felejthetetlen jó anyánk végtisztességén megjelenni szivesek voltak s nagy fájdalomukat szóval vagy írásbeli részvétükkel enyhíteni igyekeztek, ez uton fejezzük ki hálás köszönetünket. — Rimaszombat, 1912. nov. hó 24-én.

Komlóssy Istvánné szül. Bodon Erzsébet, Bodon József, Bodon Mária.

Kérelem a rendőrkapitányhoz.

Minthogy a nedves idők beállta óta Rimaszombatban az egészség ápolására szükséges legalább egy órai séta, a járdáknak a kocsiutaktól alig lehető megkülönböztetése miatt lehetlenné vált, e helyütt kérjük fel a rendőrkapitányt, hogy a városi közrendészeti szabályrendeletnek a járdák naponkénti seprésére vonatkozó részét érelyesen végrehajtani sziveskedjék. Mert az már mégis absurdum, hogy megye székhelyén és rendezett tanácsu városban az ember lueskos időben, kövezett járdákon bokáig érő sárban gázoljon. A járdák tisztátalanságát nem lehet menteni a csatorna és vízvezeték építése által szükségelt felturásokkal, mert hisz a kocsiutakról nem is szólunk, bár azok is nagyobb gondozást igényelhetnének. Figyelmébe ajánljuk továbbá a rendőrkapitány urnak az átjárók sűrűs rendbehozatalát, mely már tisztán ázsiaiak az állapotok. Hogy többet ne említsek, a Braun Zsigmond és Kohn Adolf czégek közti átjáró az uttest közepére ledobott *egyetlen kockaköböl áll* hónapok óta. Ebben a lueskos időben mi férfiak csak átugráljuk valahogyan ezt a pocsolyát, de a bukj el szoknyás hölgyek és apró gyermekek kénytelenek nyakig belegázolni a sárba. E tekintetben is a lehető legsürgősebb intézkedést kérjük.

Kitett csecsemő. A nyustyai főszolgabírói hivatal f. hó 16-án jelentette a helybeli kir. ügyészségnek, hogy Likér község határában a réten egy csecsemő hulláját találták. A kir. törvényszék vizsgálóbírája a hulla boncolását elrendelte s f. hó 17-ikén dr. Musotter Miklós vizsgálóbíró *Lehoczky* Márton kir. alügyész, dr. *Zehery* István kir. törvényszéki orvos és dr. *Hruska* János körorvos a boncolás megejtése czéljából kiszállottak Likérre. A nyomozás adatai szerint *Barlog* Zsuzsanna kiviselt, élve született fiu magzatát azért, hogy az elpusztuljon, elhagyta a réten. A nyomozás folyik.

Az új adótörvény nem adóemelés.

Teleszky János pénzügyminiszter a pénzügyi bizottság ülésében az adózás új rendjéről olyan nyilatkozatokat tett, melyek alkalmasak arra, hogy az ország közvéleményét megnyugtassák az iránt, hogy az adótörvények végrehajtása nem lesz egyértelmű a polgárság nagyobb megterhelésével. Mindenekelőtt is megállapította a miniszter, hogy az állam a földadóból nagyobb bevételre nem számít és a jövő évi költségvetés nem is irányzott elő ebből az adónemből nagyobb bevételt. A törvényhozásnak eredetileg is az volt a szándéka, hogy a földadó ne emeltesse, hanem csak a kataszter kiigazítása útján helyesbítessék. Éppen azért annak az ellensúlyozására, hogyha netán a kiigazítás folytán a mivelési ágakban beálló változások következtében egyes birtokrészekre nagyobb adó lenne kirovandó, ugy ezt a többletet a törvény az által ellensúlyozza, hogy a földadó kulesát csökkentik. Igen határozottan kijelentette a miniszter, hogyha a kormány azt látná, hogy a földadó összege a tavalyihoz képest mégis emelkednék, ugy más módon fog gondoskodni arról, hogy a törvény intencziójának eleget tegyen. De kimutatta a miniszter azt is, hogy a közönségnek az egyenes adó emelkedése miatt nem kell aggódnia, mert a kormány az 1913-ban életbe léptetendő új adónemnek jövedelmeit 14 millió koronával alacsonyabban irányozta elő, mint amennyit a múlt esztendőben megfelelő ezimek alatt előirányozott. Végső eredményében tehát a kormány jövő évre mindezekből az adókból jövedelem többletet nem számít, következésképpen az adózó közönség nagyobb megterhelésnek kitéve nem lehet. A közönség egyébként igen világosan hamar meg fog arról győződni, hogy nyugtalanságra nincsen oka. Minden félreértés elkerülése végett még csak azt kell megállapítani, hogy az új adótörvény a koalíziós kormány alkotása és a mai rezsim törekvése odairányul, hogy a közönségre nehezedő súlyos terheket a méltányosság alapján megengyhisse.

Megcsipett tolvaj. Patnokon folyó évi október hó 22-én *Balog* György veréb nevű ottani pásztor *Csernák* József zárt lakásának ablakfáját kifeszítette s behatolva 238 koronát a ruhás ládában elhelyezett dobozból ellopott. *Csernák* Józsefné rajta kapta a vakmerő tolvajt, ki felett folyó hó 22-én ítékezett a helybeli

kir. törvényszék. A *Lehoczky* Márton kir. alügyész vádbeszéde után lopás büntette miatt *Balog* Györgyöt jogerősen nyolcz havi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre ítélte a bíróság s a büntetésből 20 napot a vizsgálati fogság által kitöltöttek vettek.

Aratási áldomás után. A Naprágy községhez tartozó Széki pusztán *Vindics* Gábor aratógazda folyó évi szeptember 1-én az aratás befejezése után áldomást ivott s e közben *Juhász* Sándor noszvaji napszámos összeszólközött vele. A czivódás vége az lett, hogy *Juhász* az aratógazdát karján és hátán össze-vissza szurkálta egy késsel. *Juhász* ugyan azzal védekezett, hogy ittassága miatt nem emlékszik semmire, de a kir. törvényszék f. hó 22-én tartott főtárgyaláson súlyos testi sértés büntette miatt jogerősen hét havi börtönre ítélte a vádlottat.

Névnapi megváltásul Rimaszombat és Vidéke Jótékony Nőegyesületének czéljaira *Marikovszky* Géznáné 10 koronát adott. Hálás köszönettel nyugtázza az *Elnökség*.

Felrobbant dinamit. *Bodor* Ferdinánd magyarhegyi parasztfiu az új vasútépítésnél járka a vonalon s egy gyutaccsal ellátott robbantó szert: *titanic*-ot talált az Antali-pusztán közelében. Még ilyet nem látott a fiu s addig ügyeskedett, amig sikerült felrobbantani a dinamitot, mely bal kezét összeroncsolta és egész életére nyomorékká tette. Beszállították a köz-kórházba.

Számlák sürgős kifizetése. A miskolci kereskedelmi és iparkamara, — tekintettel az általános pénz és hitelhiányra, — felterjesztést tett a kereskedelemügyi m. kir. Miniszter urhoz az iránt, hogy a vezetése alatt álló összes hivatalokat s közintézményeket sürgősen utasítsa az állam részére teljesített szállítások s munkálatok ellenértékének *szoron kívül történt kiutalására*. Ugyanily értelemben irt át a vármegyékhez és városokhoz is, továbbá a máv. igazgatósághoz.

Verekedés egy lőcs miatt. Alsósajón f. évi június 25-én *Plaesko* János szentüvaros beállított *Danyó* János kovácsmesterhez s kérőre vonta, hogy miért nem csinálja meg a nála rendelt lőcsöt, mire a kovács kijelentette, hogy azt nem csinálja. Erre összeszólköztek, majd dulakodni kezdtek és *Plaesko* letéperte a kovácsmestert, össze-vissza rugdosta. A folyó hó 20-ikán megtartott tárgyaláson a helybeli kir. törvényszék *Plaeskot* súlyos testi sértés büntette miatt egy havi fogházra ítélte.

Helypénzbérlés árlejtés. A régebbi idő óta hirdetett vásárhelypénzszedői jogot *Putnokon* e hó 20-án tartott árlejtésen három pályázó közül 9600 korona évi bér fizetése mellett *Löwy* Henrik rimaszombati lakos és itteni vásárbérlő nyerte el.

Lövöldöző cigány. Nemesradnóton f. hó 13-án *György* Antal 26 éves cigánymuzsikusz házába berontott *Russzó* Dina egy másik cigány s bizonyára előző differenciák miatt élénk szóváltás támadt köztük, mire *Russzó* revolvert fogott Györgyre s ennek bal czombjába lőtt. A sérültet másnap a köz-kórházba szállították.

A hazai gyárosok és a magyar nyomdaipar. Hazai iparunk még most is gyakran van kitéve mellőzésnek olyanok részéről is, akiknek pedig azonkívül, hogy kötelességük a hazai ipar pártolása, érdekük is volna az és semmivel sem indokolható, hogy külföldi ipari termékeket használnak. Legutóbb a Vidéki Nyomdatulajdonosok Országos Szövetségének vezetősége intézett átiratot ez ügyben a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségéhez, amelyben szóváteszi azt az érthetetlen eljárást, hogy egyes gyártelepek nyomtatványszükségletüket küldtőléről szerzik be. Ez átirattal a Gyáriparosok Szövetségének hivatalos lapja hosszabban foglalkozik s a többi közt a következőket mondja: „A magyar nyomdaipar fejlettsége és versenyképessége mellett szinte érthetlenné látszik a magyar iparnak e téren való mellőzése s még ha csak egyes szórványos esetekről is lenne szó, teljesen jogosult a vidéki Nyomdatulajdonosok Országos Szövetségének felszólalása ez anomália ellen. Ez alkalomból minden esetre a magunk részéről is arra kell kérnünk a magyar gyárosokat és különösen Szövetségünk tagjait, hogy nyomtatványszükségletüket a jövőben a magyar ipar révén fedezni sziveskedjenek.”

Késelő cigány. Alsóhangonyon *Lakatos* Sándor vinczellér folyó évi szeptember hó 15-én délelőtt betért a *Fächer-téle* kocsmába s onnan egy deczi rum elfogyasztása után *Radics* Andor vályogvető cigánynyal együtt távozott. Utközben valami felett összeszólköztek s *Radics* kést rántva *Lakatos* háromszor egymásután megszurta. A helybeli kir. törvényszék f. hó 22-én tartott tárgyaláson súlyos testi sértés vétsége címén *Radicsot* jogerősen hat heti fogházra ítélte.

Gyermekölés. *Veszeli* Mária 17 éves putnoki cseléd f. évi október hó 3-án házasságon kívül született — rendesen kiviselt, élve a világra jött — magzatát az árnyékszékbe dobta s ott az újszülött megfuladt. A helybeli kir. törvényszéknél f. hó 13-án tárgyalták *Kolbay* Sándor elnöklésével a bűnügyet s *Lehoczky* Márton kir. alügyész vádbeszéde után a bűnös anyát gyermekölés vétsége miatt a bíróság 6 havi fogházra ítélte. Ebből egy hónapot és két napot a vizsgálati fogság által kitöltöttek vett. Az ítélet jogerős.

Asszonyháboru. *Détéren* folyó évi aug. hó 2-án reggel özv. *Ádám* Andrásné a vele régóta haragban és perben levő özv. *Kónya* Józsefné háza előtt ment el, mire utóbbi kirohant a házból és ugy elverte egy gallyal *Ádám* német, hogy ez súlyos sérüléseket szenvedett. A helybeli kir. törvényszék a harcias asszonyt folyó hó 20-án tartott főtárgyaláson 8 napi fogházra és 10 kor. pénzbírságra ítélte jogerősen.

A tót nemzetiségi mozgalom története. Ebben a hónapban hagyja el a sajtót *Steier* Lajos hírlapírónak, ki a tót nemzetiségi kérdés egyik legalaposabb ismerője, nagy szabásu munkája: „A tót nemzetiségi mozgalom fejlődésének története.” Ezen 23 ivre terjedő munka oknyomozó részletességgel és megbízható alapossággal, a lelkiismeretesen megvizsgált adatok nagy csoportjaival azt a könyvet van hivatva pótolni, melynek hiánya széles körben érezhető és a mely egy a tót nemzetiségi mozgalomra vonatkozó helyes közvélemény kialakítását eredményezze. Megdönthetetlenül írja meg az igazságot, világosan és pártatlanul állapítja meg, hogy mi volt és van ebben a kérdésben, melyről évtizedeken keresztül hamis és terdes vélemények, tarthatatlan kombinációk tévesztették meg a nemzetet. — A megjelenő munka a tót nemzetiségi mozgalom első nyomaitól kezdve mai állapotáig minden részletre kiterjeszti figyelmét és a benne felhalmozott tanulmányok mindazok rendelkezésére állanak, kik a tót kérdésnek helyes és hazánkra előnyös megoldását óhajtják elősegíteni. — A munka megrendelhető a szerzőnél Liptószentmiklóson.

Hirdetmény.

773. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti keresk. és váltó kir. törvényszéknek 1912. évi 38826. sz. végzése következtében dr. *Dömötör* Mihály ügyvéd által képviselt keresztény szövetkezetek központja javára 5413 K 46 fill. s jár. erejéig 1912. évi április hó 27. napján foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 700 koronára becsült következő ingóságok, u. m. ökrök és tehén nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíró-ság 1912. évi V. 173. számú végzése folytán 1449 kor. 40 fillér tőkekövetelés, ennek 1912. évi szeptember hó 30-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig bíróságnál már megállapított költségek erejéig **1912. december hó 5-ik napjának** d. e. 12 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Rimaszécs, 1912. november hó 18. napján.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Vigyázatlanság a fegyverrel. Nagy József itteni fiatal csizmadia inas f. hó 13-án a vásártéren egy kis forgópisztolyt talált s nem tudván, hogy az meg van töltve, játszani kezdett a fegyverrel. Addig ügyetlenkedett, míg a fegyver elsült s a golyó bal kezét átfurta. Beszállították a kórházba.

Az új adótörvények és az iparos, kereskedő osztály érdekei. A miskolci kereskedelmi és iparkamara az új adótörvények életbelépésének küszöbén, figyelemmel az új jövedelmi adóról szóló 1909. évi X. t. cz.-re és ennek végrehajtására vonatkozó 1911. évi 84333. sz. pénzügyminiszteri utasításra, átiratban fordult a kerületbeli alispáni és polgármesteri hivatalokhoz. Ezen átiratban annak figyelembe vételét kérte, hogy az összeíró bizottságnak választott tagjai az adózók sorából kerüljenek ki, a kik képesek lesznek, — általános tájékoztatást szerezve, az iparos, valamint kereskedő osztály jogos sérelme nélkül felbecsülni azok valószínű jövedelmét.

Szemgyógyintézet van Miskolczon.

Mit nem szabad lefoglalni? A hivatalos lap keddi száma közli a miniszteri utasítást a közadók kezeléséről szóló 1909. évi XI. törvénycikknek, valamint az 1912. évi LIII. törvénycikk ezt kiegészítő és módosító rendelkezéseinek végrehajtása tárgyában. Az utasításnak egyik fontos részlete, s bizonyára a közönséget is leginkább érdekli az a sok és szétágazó rendelkezés, amelyek felsorolják azokat a dolgokat és tárgyakat, amelyek a végrehajtás alól ki vannak véve. Így nem foglalható le még a végrehajtást szenvedőnek beleegyezésével sem az istentisztelekre és házi ajátosságra közvetlenül szánt tárgyak, a vallási ereklyék és családi arcképek, a rendjelek, érdempénzek és egyéb díszjelek, a pecsétnyomók, bélyegzők, írományok, üzleti könyvek. Nem foglalható le továbbá az egyenruha, a hatósági és katonai személyzet fegyvere, felszerelése; a tudományos vagy művészi hivatás körben működő személyeknek hivatásuk gyakorlásában szükséges könyvei, iratai, mintái, műszerei, a gyógyszerár berendezés, a köz- és magánkórházak felszerelése, iskolakönyvek, taneszközök, ipari munka folytatásához szükséges eszközök, anyagok, élelmi-, tüzelő- és világítószerek, annyi készpénz, a mennyivel a lakbér egy negyedévre fedezhető. Nem foglalható le egy tehén, négy juh, négy sertés, továbbá az ezeknek szükséges félévi takarmány; tizenkét hold műveléséhez szükséges vetőmag, igavonó jószág és azok a vagyontárgyak, amelyeket külön törvény a végrehajtás alól kivesz. Ugyancsak nem foglalható le az állami-, köz- és magánhivatalnokok fizetésének csak legfőbb egyharmada, az is csak úgy, hogy 2000 kor. épségben maradjon. Nem foglalható le a nyugdíj, kegydíj 1200 koronán alul s a katonai házassági biztosíték kamatának is csak egyharmada vehető foglalás alá. Nyugdíjasoknak csak napi öt koronán felüli napidíjrésze foglalható le. Mezei gazdálkodással foglalkozó egyéneknél az igavonó jószág és a gazdasági eszközök egy része lefoglalható ugyan, de márczius 15-től árverés alá nem bocsátható. Nem foglalható le a postajog és annak gyakorlására szükséges eszközök; a postára feladott készpénz és érték, az iparüzleti jog, a kincstár vagy köztörvényhatósággal kötött szerződés tartama alatt a szerződésből kifolyólag szállítandó tárgyak. Az óvadékul adott pénz vagy érték lefoglalható ugyan, de csak akkor vehető kielégítés alá, ha óvadéki minősége megszűnik. A kedvezményezett illető életbiztosítási összeg a biztosított adósságai miatt végrehajtás alá nem vonható. A gőzhajózási és vasúti vállalatoknak, vagy más fuvarosnak fuvarozás végett átadott tárgyak annak tartozásaiért, kinek az áruk kiszolgáltatandók, csak az árunak a rendeltetési helyre való megérkezése és a fuvarlevélnek az átvevő részére történt kézbesítése után foglalható le. A feladó tartozásaiért a fuvarozás végett feladott áruk csak azon esetben foglalható le, ha a feladási vevény vagy rakjegy nem adatott ki. Végül a vasutaknak és csatornáknak egy egészet képező ingatlanai és azok összes tartozékai csak együtt és összességükben vehetők végrehajtás alá.

Kamarai jelentés. A miskolci kereskedelmi és iparkamara október 1-től 31-ig terjedő időszokról szóló jelentését megkaptuk. A cégtörzskönyvben kir. törvényszékünk területén következő bejegyzések történtek: Sajóvölgyi bank r. t. fióktelepe Jolsva, Weisz Jakab és terménykereskedő Putnok (cégvezető Sidlauer Sámuel), Keleti Jakab és fia szabó Tormalja (társtagok Keleti Jakab és Keleti Ármin), Tiszolcz és Vidéke Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezete. Alakult 1912. július 28-án 10 korona névértékű üzletrészekkel, határozatlan időre. Cégtörzés nincs. — Személyi ügyeken kívül a közlekedésre, a belkereskedelemben és közszállításra vonatkozó adatokat ismerteti a jelentés, közli a kamarai véleményeket, adóügyekre, kereskedelmi és ipari szakoktatások, mértékügyre, ipari közigazgatásra és iparfejlesztésre vonatkozó adatokat.

CSARNOK.

Kincses Kalendárium 1913.

A várva várt tanácsadó, az intim jóbarát, bajaink tudója, tudatlanságunk bölcse oktatója megérkezett. Jöttét kíváncsian lestük: a „Kincses Kalendárium” évről évre oly nagy haladást, tökéletesedést, gazdagodást mutat, hogy kételkednünk kellett, vajjon az 1913-as megint jobb lesz-e elődjénél, mert erre a rekordra vállalkoznia nem csekély feladat volt. De kétségünk eloszlott. Az új kalendárium azt bizonyítja, hogy a szerkesztő éberségének, gondjának, leleményének, folytonos tanulásának sikerül a legjobbnál is még egy fokkal jobbat produkálnia.

Valamikor, nem is olyan régen valahol, nem is olyan messze tőlünk, a naptár volt a könyv. Az egyedüli, a kizárólagos. És ebben a könyvben volt egy kurta kalendáriumi rész, időjósítás, néhány rossz novella, százesztendő adomák. Ezek az adomák hirtak és mulattak derék eleink. Egymásnak vidám torokon föltálaták, néha százszor is elismételték és századszorra éppen olyan széles kedvvel, jóízűen kacagtak a löcsei agg vicezeken, mint a mikor azon frissiben kapták.

Haladásunknak érdekes mérföldjelzője ez a mostani naptár, a melyet a szó legjobb értelmében modernnek nevezhetünk. Még a külsején, a nyomásán, a formáján is megmutatkozik a szakítás a patriarkális idők kezdetlegességével és korunk mozgató erejének, a gazdasági világfölgógnak uralma. Ez a könyv olcsó, tartós, tisztán nyomott, csaknem hatszáz lapra terjed, csinosan be van kötve és — két koronába kerül.

Mit vásárol az, a ki ezt a két koronát kiadja? Nem egy könyvet, hanem egy egész könyvtárat, a melyben összesűrítve megtalálja mindazt, a mi napjainkat izgatja, foglalkoztatja, a mi korunk műveltségének elengedhetetlen tartozéka és azon túl — mint Hamlet mondja — a század tükrét és tulajdon korunk lenyomatát. Holt tudás, az arkivumban való porhalálra kárhóztatott adat tömeg nincs benne, hála Istennek. A Kincses triss, modern, aktuális. De ilyenek — nem mondhatunk róla egyebet — mindent tud.

Maga a kalendáriumi rész is már egész tudomány. A ki alaposan végigtanulmányozza, az tisztában lesz az alkalmazott csillagászat legfőbb princípiumaival és közben elsajátított egész csomó becses gyakorlati ismeretet. Kitűnő gondolat van összeállítva az év története. Nekünk gyakran nyílik alkalmunk rá, hogy a Kincses Kalendárium régi évfolyamaiban valamely honi vagy külföldi, politikai vagy szociális, irodalmi vagy művészeti esemény nyomát keressük. Kálauzunk mindig megbízható. És hogy mily fontos szolgálatot tesz bárkinek, a mikor a közel-múlt történetében kutat adatok után, azt valójában csak a hozzáértő tudja megállapítani.

A múlt év legkimagaslóbb nemzetközi eseménye az olasz-török háború. Az olvasó, a ki belefáradt abba, hogy napról-napra figyelemmel kövesse az újságok híradásait a háború érdekes és izgalmas fordulójáról, megtalálja ebben a könyvben az egész hadjárat pragmatikus, összefüggő, pompásan megírt történetét az előzményektől a svájci béketárgyalásokig, tehát a dráma szerencsés befejezéséig.

Mi érdekli ma a legerősebben a modern embert a technika csodái közül? A repülésnek

immár megoldott problémája. A Kincses Kalendárium nagyszerű cikkelyt szentel az aviatikának és pompás képekben mutatja be a repülőgép legfőbb típusait. Azzal, hogy az 1911—12. év aviatikai eseményeit felsorolja, egyúttal elkíséri ezt a bámulatos emberi alkotást fejlődésének legvégső, legtökéletesebb fokáig.

Van egy fejezete, nyomban ez után, a mely magyar költőkről és írókról szól írásban és képen. A jelen tetőpontjáról visszavisz a magyar multba, technika helyett a szellem elvontabb alkotásait méltatja. De annyi melegség, közvetlenség s a mellett annyi pozitív tudás van ezekben az essay-kben, hogy irodalmunk letűnt századait egészen megelevenítik, közel hozzák szívünkhöz, vonzó és nemes formájukkal megkedveltetik súlyos és absztrakt tartalmukat. Nagyon kedves és formás az a cikk is, a mely az állatoknak a művészetekben való szerepeltetését mutatja be néhány jól sikerült ábrában és egy ügyesen összefoglaló szövegben. Jóka legendás Csittvári Krónikájának teljes szövegét találó magyarázatokkal közli lelkes és ábrándos diákjainknak bizonyára nagy öröme.

Még mindig a szellemi tudományok körében időzik Kalendáriumunk az 1849-i debreczeni országgyűlés hiteles történetének előadásával. Ez a dolgozat becses szolgálatot tesz nemcsak azzal, hogy széles körökben terjeszt el megbízható történelmi ismereteket, hanem még inkább azzal, hogy nehezen hozzáférhető, régi újságokban, levéltárakban, országgyűlési naplóknak lapangó adatokat hoz a nyilvánosság napvilágára. A nagyterjedelmű értekezés, a mely az április 14-i drámát oly megkapó erővel adja elő, a könyvnek egyik legértékesebb, legoszloposabb darabja.

A magyar mult művelődéstörténetébe vezet vissza az a gondosan illusztrált cikk is, a mely a régi magyar kalendáriumokat mutatja be, köztük a csaknem kétszázévesztendő komáromi, a száztizenhárom éves kolozsvári. Ugyanerre a körbe tartozik a Budapest építőművészeti régiségeiről szóló munka, a mely a lázasan épülő nagyváros eltűnő történelmi maradványait igen szép és tiszta képen szemlélteti. Idevág a jászok és kunok híres népéről írott krónika is s a szabad királyi városok kiváltságainak ismertetése.

Jut hely a természettudományoknak, a medikának, a kertészetnek, a színpadi művészetnek, de Hogarth, a nagy angol satirikus festő művészetének is. Erre a kis műtörténelmi tanulmányra külön szeretném föl hívni az olvasó figyelmét: valóságos mintája ez annak, hogyan lehet népszerűsíteni az érdeklődésünktől távol eső tárgyakat is, az előadás folymatosságával, élénkséggel, lendülettel. S hozzá a jeles képek egész sokasága csaknem hiánytalan fogalmat ad e nagyon komplikált, mélyen járó, sokoldalú művészi egyéniségről. Ilyen a régi magyar színes emléket kegyelettel megújító tanulmány is! Csupa friss szín, meleg-ég, jóleső elmerengés régi nehéz idők uttörő hőseinek elfakult alakjain.

Az olasz-török háború méltó másaként a stockholmi békés háborúnak, az Olimpiásznak is kimerítő és érdekesítő történetét kapjuk több mint mástól sűrűn nyomtatott iven, a mely tele van szórva a legszebb és legjellemzőbb képekkel.

Még csak egy kulturtörténelmi tanulmányról hadd szóljunk: A könyvtárak történetét dolgozta föl valaki itt annyi gondtal, avatottsággal, tárgya iránti lelkesedéssel, a mennyit megannyi akadémiai értekezésbe hiába keresnénk. A jelenkor kulturájának nagyhatású dokumentuma ez a dolgozat, a mely a világ legelső könyvtárainak keletkezése történetét elbeszélve megjelöli nemzetünk helyét is az e nemű kultúralkotások megteremtőinek sorában.

Mint hatalmas záróakkord fejezi be a nagyobb cikkeket ez az összefoglaló munka. Természetes, hogy ez a mi tájékoztatónk itt nem teljes. Megannyi becses és elolvasásra méltó dolgot még cím szerint sem említhetünk föl. De a ki a könyvet megveszi, meg fogja találni benne ezeket is. És mindenki meg fogja találni a Kincses Kalendáriumban azt, a mit keres, a mire aggodalmi, szorongattatása, köznapi gondjai vagy ideális tudásvágya közben feleletet vár. Kérdeztek és felelni fog nektek. Zörgösetek kincsesházának ajtaján és megnyitják nektek.

Szerkesztői üzenet.

Munkatársainkhoz. Tisztelt munkatársainkat kérjük, hogy nagyobb közleményeiket úgy szíveskedjenek beküldeni, hogy mi azokat esütörtök délig kézhez vehessük, a kisebb tudósításokat pedig pénteken délig megkaphassuk.

Id. Sz. P. Budapest. Az érdekes korrajzi közleményeket köszönettel vettük és alkalomadtán részletekben közöljük.

B. A. Költeményét, ha a sor reákerül, közölni fogjuk; de prózai művet szívesebben vennénk, mert verssel bőségesen el vagyunk látva.

V. J. Putnok. A költeményt megkaptuk a múlt hetekben s ha a sor reá kerül, jönni fog.

Eladó.

Rimaszécsen egy szép 4 szobás uri lakás és egy 2 szobás kisebb ház mellékhelyiségekkel és tágas belsővel együtt eladó. Értekezhetni a tulajdonossal:

Dr. Batta Pál ügyvéddel Rimaszécs.

Tanulóul.

egy 13—14 éves fiú — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdásztanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiú — ki írni és olvasni tud — **könyvkötő-tanulóul** felfogadtatik **id. Rábely Miklós és Fia** rimaszombati könyvnyomdájába és könyvkötészetébe.

ELADÓ EMELETES HÁZ.

Rimaszombatban **Kossuth-u. 24. sz.** ház, melynek földszintjén két **bolthelyiség** és egy lakás, az emeleten pedig egy 4 szobás lakás van, a hozzátartozó mindenféle mellékhelyiségekkel szabad kézből eladó. — A vételár- és feltételek felől értekezni lehet ugyanott **Gondkíevits Ferenczné** tulajdonossal. 11—*

Hirdetmény.

A Gömörmegyei Nép- és Iparbank
1913-ik évi január hó 1-étől
minden állandó betét után 5% kamatot fizet.
Rimaszombat, 1912. november 21.
1—3 **Igazgatóság.**

Fehérneműek

varrását és javításokat

pontos és kifogástalan kivitelben
jutányos áron elvállal **Jánosiban**

özv. Vályi Pálné.

ELADÓ HÁZ.

Kossuth-utca 41-ik számú ház
— vízvezeték bevezetve — szép nagy
udvar és kerttel, **azonnal eladó.** —

Értekezni lehet a tulajdonos: **3—***
ANDRÁSI LÁSZLÓ fényképésszel.

Sajáttermésű putnoki boreladás.

Putnoki pinczében van 45 hektolit.
1911. évi termés lehuzott borom
és 25 hektolit. **1912. évi termés**
új lehuzatlan borom eladó. — Venni
szándékozók forduljanak hozzám:
Id. HEVESSY LÁSZLÓ,
Sajószárnya. — (U. p. Tornalja.)
3—3

A Rimaszombati Tak.-pénztár

az állandóan elhelyezett betétek után
1913-ik évi január hó 1-étől
— további intézkedésig — **5%**
kamatot fizet. **Igazgatóság.**

Gyakorlott ügyvédi irnokot

keresek. Fizetés megállapodás szerint
Dr. Batta Pál ügyvéd, Rimaszécs.

Árverési hirdetmény.

4477. sz. — Mely szerint a beretkei volt urbéres birtokosság elnöke a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi Miniszter urnak 1911. évi április hó 25 én 89374—1910. szám alatt kelt magas rendelete alapján ezennel közhírré teszi, hogy a Kisborosznok községi 63 számú telek-jegyzőkönyvben 185/e., 185/g., 186/i. és 186/l. helyrajzi számok alatt jegyzett a Beretke község volt urbéresei tulajdonát képező, Kisborosznok község határának „Bané és Háj” nevű dűlőjében fekvő erdőbirtokának, a természetben kijelölt és körülhatárolt 310 kat. hold kiterjedésű része (talajjal és az azon lévő 5 és 8 éves, nagyobbára tölgy fiatalossal együtt) **1912. évi december hó 13-án d. e. 9 órakor Tornalján,** a járási főszolgabírói hivatalnál nyilvános szó- és írásbeli árverésen eladatni fog.

A becsérték mint kikiáltási ár 3420 kor., bánatpénz 342 korona.

Az árverés érvényességéhez felsőbb jóváhagyás szükséges.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

A részletes árverési és szerződési feltételek Beretkén a volt urbéres elnökénél, Tornalján a főszolgabírói hivatalnál és Rimaszombatban a m. kir. erdőgondnokságnál megtekinthetők.

Beretke, 1912. november hó 19.

Varga János. urb. birtokossági elnök

RÁBELY MIKLÓS és FIA

:: könyvnyomdája és könyvkötészete ::

Telefon-szám 52.

RIMASZOMBAT,

Erzsébet-tér 9.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok, kimutatások stb., stb.

Ügyvédeknek: intő-levelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapírok, levélborítékok.

Pénzintézeteknek: alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvény-
ivek, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérlegszámlák stb., stb.

Kereskedőknek és iparvállalatoknak: körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti
könyvek, czimkék és ragczédulák, intőlevelek, levélpapírok és bori-
tékok czégnomással, czimkártyák, üzleti jelentések, levelezőlapok stb.

Falragaszok, hirdetmények, műsorok, étlapok, eljegyzési és esketési
értesítők, meghívók, tánczrendek, gyászjelentések, névjegyek stb., stb.

Könyvkötészetünk: — a legújabb gépekkel és segédeszközökkel felsze-
relve — mindenféle könyvkötői és diszmunkák kifogástalan elkészí-
tését gyorsan és méltányos árak mellett felvállal.

Ajánlják a leg-
ujabb rendszerű
gépekkel felsze-
relt, modern be-
rendezésű ::
könyvnyomdájukat,
könyvkötészetüket,
minden e szakba
vágó munkák
pontos, gyors és
izlésteljes kivite-
lére a legjutányo-
sabb árak mellett

Pályázati hirdetés.

5838. sz. — Gömör Kishont t. e. vármegye rimaszombati járásába tartozó nagyszuhai körjegyzőségben újonnan rendszeresített **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása 1000 korona.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900. évi XX. t. cz. 3. §-ában előírt képesítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket **folyó évi decz. hó 15-ik napjáig** hozzám terjesszék be.

A választás határidejét a pályázati kérvények beérkezése után fogom kitűzni.

Nyustya, 1912. november 18 án.

Máriássy, főszolgabíró.

Meglepetésül.

Minden családban a legértékesebb :: és legbecsesebb egy szép ::

nagyított fénykép,

kérem ennél fogva mindazokat, kik **karácsonyra** ilyet óhajtanak, engem becses megrendeléseikkel szerencsételtetni. — Egy nagyított kép ára: **5 kor.-tól feljebb.** Bár igen olcsó, de mégis művészi kivitelű. 4—* Tisztelettel:

ANDRÁSI LÁSZLÓ, fényképész.

Hirdetmény.

6769. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a feledi volt urbéreszek közös legelőjének egyénekenkénti felosztásának az 1889. évi 45041. és 20320—904. I. M. számú rendeletek értelmében leendő telekkönyvezése céljából a tárgyalást a tényállás kérdésében érdekelt meghallgatására **1912. évi december hó 18.,** esetleg következő napjainak délelőtti 10 óráját **Feled** községébe a községi bíró házához Mészáros István kiküldött bíró elé kitűzi.

Ennél fogva felhívja mindazokat, kik az ügyben érdekelték, hogy a kitűzött határnapon a kiküldött előtt annál inkább jelenjenek meg, mert a tárgyalás elmaradásuk esetén is meg fog tartatni és a közös legelő illetőségéből ki osztott részek telekkönyvezése tekintetében a további intézkedések a hivatalból kiderített tényálláshoz képest fognak megtétni.

Rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság, 1912. november 11. napján.

2—3 **Mészáros, s. k. kir. trvszéki bíró.**

Hirdetéseket

mérsékelt áron

e lap részére

elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utca 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

Eladó vendéglő

Egy lehető legforgalmasabb vendéglő- és korezmahelyiség, lakház és különféle üzleti- és gazdasági mellékhelyiségekkel, örök áron eladó. — Bővebb felvilágosítást nyújt: maga a tulajdonos helyben **Poltáron,** (Nógrád-megye, vasuti állomás.) 4—10 **KOVÁCS MIHÁLY.**

Faarverési hirdetés.

2012. sz. — **Koháryháza** volt urbéresei erdejében már kivágott mintegy 400 m³ körülbelül 0.6 részben jegenye-, 0.4 részben luczfenyő hasznosfatömeg Koháryháza községhezánál **1912. évi december hó 4-ikén** délelőtti 9 órakor, nyilvános szó- és írásbeli árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár: a felső átmérőjén 18 cm.nél vastagabb fatömeg m³ ért 10 (tíz) és a 18 cm.nél vékonyabb fatömegért 8 (nyolcz) korona.

A szerződési időtartam 1913. évi márczius hó végén jár le.

Bánatpénzképpen 300 (háromszáz) korona készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban leteendő.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

A részletes árverési és szerződési feltételek Nándorvölgyön a főszolgabírói hivatalnál és Koháryháza községhezánál megtekinthetők.

Nándorvölgy, 1912. évi november hó 11 én.
2—2 **Tomory, főszolgabíró.**

Vizvezeték és csatornázást

jutányos részletfizetés mellett készít **HLOZEK JÁNOS** épület-műlakatos és vizveték berendezési vállalkozó **RIMASZOMBAT.** : : : **Telefon: 47. szám.**

Terveket, részletes költségvetéseket díjtalanul készítek. — Berendezési tárgyakkól állandó nagy mintaraktárt tartok, melyek bármikor megtekinthetők. — Jó és szolid munkáimért a legmesszebb menő garanciát vállalok. — Szíves érdeklődésüket várva maradtam

teljes tisztelettel:

HLOZEK JÁNOS.

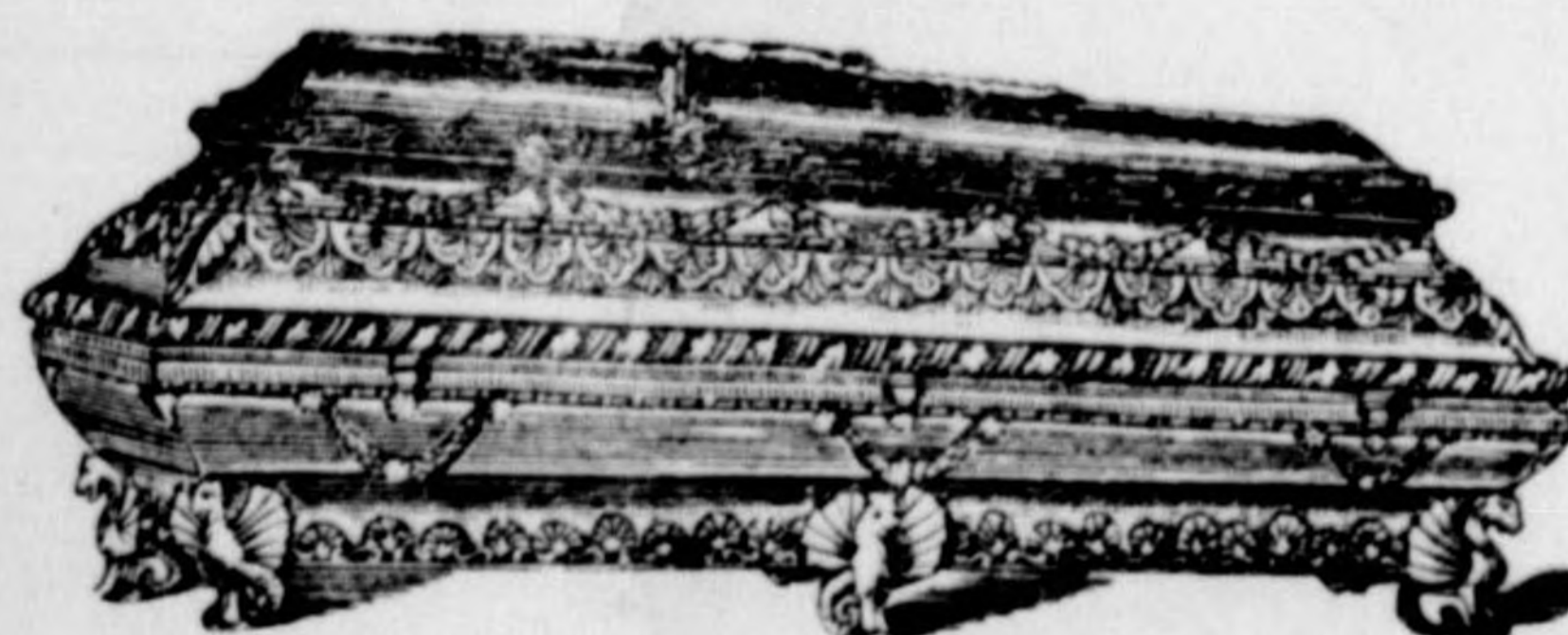
ZAVADSZKY EDE ezelőtt HOLLÓSY JÓZSEF

9—*

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA

RIMASZOMBAT, DEÁK FERENCZ-UTCZA 24. SZ.

Van szerencsém a helybeli és vidéki tisztelt közönség szíves tudomására hozni, hogy a néh. **HOLLÓSY JÓZSEF**-féle temetkezési vállalat a **Deák Ferencz-u.**

„**ZSUFFA**”-féle házban van elhelyezve, hol nagy raktárt tartok mindentféle **érc- és fakoporsókból,** valamint a temetkezésekhez szükséges összes kellékek s felszerelésekkel, minél fogva azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen diszes vagy egyszerű temetések rendezését, nemkülönben a temetésekkel járó összes teendőket, hullaszállításokat és exhumálásokat is, a legszolidabb feltételek mellett vállalhatom. — A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri:

ZAVADSZKY EDE RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 24.

Kiadó üzlethelyiség

A város legforgalmasabb helyén, a főter közelében, **II. Rákóczi Ferencz u. 10. szám** alatt levő teljesen újonnan épült sarok emeletes épületben egy üzlethelyiség raktárral együtt azonnal kiadó.

Értekezhetni lehet: 18—*

LIPTHAY LÁSZLÓ tulajdonossal.

Megjelent

A Kultura-Almanach, az 1913.

évre gyönyörű kiállításban, számos műmellékletet tartalmazva, magas nivón álló szövegrésszel. — A diszes műből visszamaradt néhány példány s ezeket szétosztjuk a Kultura azon új előfizetői között, kik lapunkra legalább is egy fél évre előfizetnek. — Kik egy egész évre előfizetnek, a Kultura Almanachon kívül díjtalanul megkapják a Kultura 1912. okt. 1-től, 1913. jan. 1-ig megjelent összes példányokat is. 3—3

A kultura előfizetési ára:

egész évre 20 korona,
fél évre 10 korona.

Kérjük az i. t. új előfizetőket, hogy megrendeléseiket minél sürgősebben eszközöljék, mert esetleges későbbi megrendeléseknél nem tudánk eleget tenni ígéretünknek, ha már a példányok kifogytak. — Kiváló tisztelettel: a Kultura kiadóhivatala Sopron,

Röttig Gusztáv és Fia.